

Stanarine
Čakule
U prvu ligu?
Sa Arsenom Dedićem
Za omasovljenje čitalaca
To sam ja

Autobusni promet veoma je intenzivan ovog ljeta. On bilježi stalan porast putnika i broja linija na našem području, koje je tako povezano sa svim važnijim centrima u zemlji. Do povećanja autobusnog prometa došlo je usprkos nekim ozbiljnim teškoćama, osobito u pogledu nabave guma za ova vozila cestovnog saobraćaja.

Na Martinsku svakih nekoliko minuta pristižu redovni autobusi ili izvanredne pruge, izletnički autobusi ili drugi. Osim toga, najviše turista prevozi se autobusima u okolna mjesta. Oni uglavnom udovoljavaju potrebama, ma da još uvijek ima prigovora od strane pojedinih turističkih društava, da je »reduciran« ili nedovoljan broj linija za neka mjesta.

Na slici: pristanište i parkiralište na Martinskoj u vrijeme kada više autobusa čeka da bude prevezeno splavima, ili da odvezu svoje putnike u Vodice, Pirovac, Tijasno ili Murter. J. C.

Najviše putnika prevezeno autobusima

Obavještavaju nas inspektori rada

Smrt vreba u svakoj sekundi

Šibenski su radni kolektivi u posljednje vrijeme mnogo toga uradili da bi sigurnost na poslu bila u granicama koje se smatraju normalna. Svi kolektivi, međutim, ne vode jednako brigu o zaštiti svojih članova. Prilikom uobičajenih pregleda drugovi iz Inspekcije rada Skupštine općine Šibenik veoma često nalaze propuste, koji bi mogli biti kobni. Doduše, nesreća se može desiti i sasvim iznenada. No, to su rijetki slučajevi i nesreće na radu, u kojima se gube i ljudski životi, obično su posljedica propusta — nesrećenog i onog koji je dužan da se brine da bi sve bilo u redu.

Međutim, toga »u redu« nije baš uvijek u izobilju. Da je ta konstatacija na mjestu potvrdit će i nekoliko slučajeva što ćemo ih ovdje obavijestiti. Oni su se desili i »povratka nema«, ali baš zato mogu i trebaju biti opomena. Bar se nadamo da će biti.

Prije dva mjeseca desila se nesreća u poduzeću za aluminijske konstrukcije »Palk«. Desilo se to prilikom prenošenja stroja za rezanje limova iz jedne u drugu prostoriju. Stroj težak 3.700 kilograma, uslijed prevrtanja, prignječio je Dinka Sparadu iz Grebašnice, koji je izučavao prvu godinu zanata u tom kolektivu. Prema mišljenju Inspekcije rada, do nesreće je došlo zbog loše organizacije posla i pomanjkanja nadzora stručnog lica za transport teških predmeta.

Ta nesreća, međutim nije bila i jedina nesreća u kojoj je izgubljen život. Samo nekoliko dana kasnije, u Tvornici elektroda i ferolegura desila se ponovo nesreća, u kojoj je izgubio život Slavko Horvat. On je bio član poduzeća za montažu dizala »Radnik« iz Zagreba. Pao je kroz otvor lifta sa visine od blizu 14 metara. Naime, otvor za montažu lifta nije bio zatvoren ranije postavljenom čeličnom pločom. Cijom se krivnjom ugasio jedan život?

U posljednje vrijeme zabilježena su također još tri teža nesreća slučajeva koja na sreću nisu imala najgore posljedice: nitko nije poginuo. Prvi je zablježen u poduzeću »Sipad«. Naime, sa prikolice automobila prilikom istovara naslaganih dasaka pao je radnik Toma Peran. Razlog pada nije se mogao objasniti,

ali, eto, nije bilo najtežih posljedica. Nadalje, u Tvornici elektroda i ferolegura prilikom pada bagera sa grabilicom koji se kretao povrijeđen je Frane Soda, vozač motornih vozila. Zadobio je više povreda po glavi.

Treći nesretni slučaj desio se u poduzeću »Luka«. Nesrećen je Bilal Gojko iz Jadrtovca, učenik u privredi treće godine. Pri obradivanju kratke nož blanjalice naišao je na čvor, povratio dasku i tom prilikom Gojko je povrijeđen tri prsta lijeve ruke. Povreda nije bila laka, kasnije je izvršena operacija i odrezani su prvi članci prstiju. Prema obavještenju Inspekcije rada Skupštine općine Šibenik, do nesreće je došlo zbog pomanjkanja zaštitne naprave na stroju i zato što učenik nije bio podučan na upotrebu potiskivača pri obradi kratkih komada. Tko je i za ovu nesreću odgovoran? Da li je netko odgovarao?

Poslova pred Inspekcijom ra-

Skitnja

Skitnja nije uobičajena pojava. Međutim, skitnica ima. Jedan iz tog »uniformiranog društva« krstarilo je ovih dana šibenskim ulicama. I tko zna koliko bi on vremena, dana i mjeseci, sproveo u skitnji da ga nisu zapazili milicionari. No, PETAR MILJEVIĆ — jer o njemu je riječ — nije se samo skitao, već je pravio i izgrede u restoranima. Jednom riječju bio je »zapažen«. Zahvaljujući toj »zapaženosti« pojavio se i u kancelariji Suca za prekršaje. Nakon »uodnog razgovora« skitnica Petar kažnjen je sa 10 dana zatvora. Pored toga, »zaradio« je izagnanstvo u rodni kraj u šestomjesečnom razdoblju.

STANDARD U BROJKAMA

Kad se govorilo o novim privrednim mjerama i kad su se dirtno građani upoznavali s intencijama privredne reforme, to su još bila teoretska interpretiranja, ali domet novih mjera tek se sada sagledava i to u kontinuitetu u radnim organizacijama tako i u budžetima građana. Sada se može i konkretnije diskutirati o tome, kako će se građani naše komune naći u određenim manevarskim prostorijama oko »zatvaranja kruga« svog porodičnog budžeta, a time i u pokrivanju troškova života, tj. standardu u njegovoj materijalnoj komponenti.

Kroz ovaj mjesec dana od stupanja na snagu privrednih mjera intenzivno se vode diskusije o djelovanju tih mjera, pa se može kazati da odavno ne namtimamo takvih diskusija po obimu i fizionomiji raspravljanja životnih problema i drugih fenomena vezanih uz nove privredne mjere. Dakle, sve institucije naše komune, osobito one društveno - političkog karaktera (sindikati, komitet, SSRN i dr.) prosto su pronikle u sve pore koje sobom nosi reforma i to je garancija za usvajanje novih fundamentalnih prepona u prihvaćanju naučnih metoda u radu. Diskusija koja se vodila samo jedan dan u koordinacionom tijelu (oko 15 članova, predstavnika stručnih i političkih službi u komuni) daje naslutiti, da će nestati dosadašnjih neujednačenih i disharmoničnih poteza na liniji izučavanja pojedinih problema u svojoj cjelovitosti. Kao dokaz za to možemo navesti karakterističan primjer strukture osobnih dohodaka po liniji SDK i statistike. Baš na ovom sastanku pojavila su se dva oprečna i disharmonična pokazatelja: povećanje osobnih dohodaka od 16% (povećanje preko banke) i 24% preko statistike na području naše komune. Dakle, zarade »prave i krive« iz istih izvora, koje je svatko zastupao na svoj način, ali se dosta nevjericu u oba pokazatelja. Čak se o tome pojavio i članak u »Slobodnoj Dalmaciji« kako vlada disharmonija praćenja osobnih dohodaka, i kako se na isti način javljaju takvi anahronizmi i u drugim pojavama privrednog i društvenog života komune, i to baš u izučavanju pojava statističkih i drugim metodama.

Banka ili SDK nije metodološki saobrazila praćenje osobnih dohodaka za potrebe konzumiranja u komuni, niti utvrdila vremenske periode praćenja s obzirom na zaradu i isplatu tj. šta je mjesec zarade, a šta mjesec isplate. Konkretno za prvih šest mjeseci ove godine u ukupnoj zaradi Banka nije uključila periodične obračune po kojima su isplaćena znatna sredstva radnicima za šest mjeseci. Osim toga banka ne prati osobne dohotke onih radnih organizacija koje posluju kao ispostave na našem terenu (Partizan, Velebit, Kluz, Bagat, Mestogradnja i sl.), jer se knjigovodstvo ne vodi u Šibeniku već u centralama tih ispostava. Razlika se postavljuje od 1000—2000 ljudi. Statistika međutim obuhvata sve i ljude i isplate.

Eto, zbog čega su nastali dvojni pokazatelji po kojima je Banka iskazala da su prosječni osobni dohoci 38.500 ili 16% veći nego 1964. godine, a statistika 43.000 dinara ili 24 posto veći nego 1964. godine.

Do sada su se pojavljivali dvojni pokazatelji i u drugim pojavama privrednog i društvenog života. Na pr. u raznim referatima može se naći na različitim podacima stanovništva komune i grada Šibenika, na pokazatelje u industrijskoj proizvodnji, prometu i nizu drugih Sve to djeluje negativno na izučavanju tih pojava, a onda i do stvaranja nevjericu u izvorne i druge podatke. Međutim, to se do sada nije mnogo ni uočavalo, jer nije bio ni živ interes za njima u prošlosti, kao što je to sada u eri provođenja novih privrednih mjera.

Tako su diskusija oko osobnih dohodaka na spomenutom koordinacionom tijelu i objavljeni članak u »Slobodnoj Dalmaciji« upravo došli na pravo mjesto i u pravo vrijeme i poslužiti će da se još detaljnije neke stvari iskristaliziraju i zajednički »pokaže prstom« tko je za koje podatke i analize, po stručnosti institucije nadležan da bude izvoran u prezentiranju podataka o pojavama. Svi će tada biti vezani uz tu instituciju i ona će biti nadležna u prikazivanju određenih pokazatelja i elaborata.

Možemo li saznati gdje je standard kod nas poslije ovih novih mjera?

Svakako da možemo, ali opet u prosjecima. Izračunato je da su troškovi života (kroz teoretsku listu za četveročlanu obitelj) porasli za prvih šest mjeseci 1965. godini za 16 posto. Isto tako izračunato je da su troškovi života poslije novih privrednih mjera (kroz: porast cijena od 26. VII) porasli za daljnjih 25,5% prema prvih šest mjeseci 1965. godine. Znamo da su osobni dohoci porasli u prvih šest mjeseci 1965, prema dohocima iz 1964. godine za 25 posto, što proističe da je standard (u njegovoj materijalnoj komponenti) rastao u prvom polugodištu ove godine prosječno 9 posto.

Međutim, ne znamo stanje standarda u VII i VIII mjesecu, jer ne znamo povećanje osobnih dohodaka iza privrednih mjera, ali kako smo rekli, troškovi života su porasli za 25,5 posto u ta dva mjeseca, prema prvih šest mjeseci ove godine.

Uz ovo objašnjenje nužno je obrazložiti još neke komponente koje su vezane u aspektu prihodne strane. Naime osobne dohotke izračunavamo prema broju zaposlenih, a ne prema domaćinstvima, i tu nam se pojavljuje nesrazmjerna varijabla između troškova i prihoda, jer dok kod troškova uzimamo trošenje obitelji od četiri člana, dotle u prihodima uzimamo prosjek pojedinca u radnom odnosu. Međutim, njih može biti dvoje, troje i više zaposlenih iz iste obitelji. Naravno, da je takve obitelji životni standard kudikamo bolji od onog našeg prosjeka. Osim toga, postoji i niz drugih izvora iz prihoda koje mi ne uzimamo u obzir kod ovog našeg teoretskog izračunavanja standarda. To je nedostatak naše metodologije u izračunavanju i o njoj se u zadnje vrijeme na svim nivoima diskutira kako bi se našlo rješenje za što adekvatnije pokazatelje.

Domaćinstvo mora biti prosjek troškova života, tj. potrošnje, ali isto tako mora biti i prosjek prihodne strane s tim da se obuhvate sva lica koja na bilo koji način zarađuju svome domaćinstvu.

Ali i tada (kada budemo komparirali potrošnju s prihodima u okviru domaćinstva) važno je i najvažnije smisao prosjeka i drugih indikatora, jer oni pokazuju generalizaciju ili uopćavanje mnogobrojnih kretnja, koja naravno odudaraju od konkretnih situacija pojedinačnih slučajeva, te u tom kontekstu kao zakonomjernost promatrati takve pokazatelje. Svakako da je za to potrebna navika i još neke kulturno-ekonomske i kulturno-statističke predispozicije koje se samo vremenom stječu.

u Šibeniku 43.000 dinara
u Splitu 58.000 dinara
u Zadru 50.000 dinara

— b —

